

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 30/2002 rd

Statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Somalia

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 november 2002 statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Somalia (F 3/2002 rd).

Sakkunniga

Utskottet har hört
- enhetschef Marja Lehto, utrikesministeriet.

FÖRORDNINGEN

Förenta Nationernas säkerhetsråd antog den 23 januari 1992 resolution 733 (1992) om Somalia. Med stöd av kapitel VII i FN-stadgan beslutade säkerhetsrådet om ett för medlemsstaterna bindande förbud mot export av krigsmateriel och all annan tillhörande materiel till Somalia.

Förbudet mot vapenexport i FN:s säkerhetsråds resolution 733 (1992) har i Finland satts i kraft genom förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Somalia (89/1992), som trädde i kraft den 12 februari 1992. Förordningen bygger på lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemsskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967, ändrad genom lagar 705/1997, 191/2000, 882/2001 och 364/2002).

FN:s säkerhetsråd antog den 19 juni 2001 resolution 1356 (2001) om ändring av förbudet mot vapenexport till Somalia. Syftet var bl.a. att

möjliggöra export av minröjningsmateriel till området. Resolutionen tillåter tillfällig leverans till Somalia av skyddsbeklädnad, däribland skottsäkra västar och militärhjälm, som används av FN:s personal, representanter för pressen och anställda i humanitära uppgifter och biståndsarbetare. Vidare tillåter resolutionen export av ickedödande militärutrustning för humanitära och skyddande ändamål. Men för leveranserna krävs samtycke av den kommitté som inrättats genom säkerhetsrådets resolution 751 (1992). FN:s säkerhetsråd utvidgade genom resolution 1425 (2002) av den 22 juli 2002 förbudet mot vapenexport till teknisk utbildning och tekniskt, ekonomiskt och annat stöd i anknytning till militär verksamhet.

I Finland är export och transitering av försvarsmateriel tillåtet bara med särskilt tillstånd. Enligt bilaga 2.1.2 till de allmänna riktlinjerna för export och transitering av försvarsmateriel iaktas i tillståndsbesluten de ekonomiska sank-

tioner och förbud mot vapenexport som FN:s säkerhetsråd har utfärdat genom sitt bindande beslut. Olovlig export av försvarsmateriel bestraffas enligt lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990).

Förpliktelser som grundar sig på FN:s säkerhetsråds bindande beslut, som förbudet mot export av vapen till Somalia, har tidigare satts i kraft genom nationell förordning utifrån lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen.

Numera anses parallellregleringen av verkställigheten och tillsynen över förpliktelserna olämplig. Under de senaste åren har förpliktel-

sen gällande förbud mot export av vapen som grundar sig på FN:s säkerhetsråds bindande beslut inte satts i kraft genom nationell förordning. Lagen om export och transitering av försvarsmateriel anses ge adekvata och effektiva verktyg för att verkställa och övervaka förpliktelserna gällande förbud mot export av vapen.

Den föreslagna förordningen avser inte att ändra den förpliktelse som bygger på FN:s säkerhetsråds resolutioner med de undantag som anges i resolution 1356 (2001) att förbjuda export av krigsmateriel och all tillhörande materiel till Somalia.

Förordningen har trätt i kraft den 13 november 2002.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den föreliggande förordningen baserar sig på bestämmelser i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen och är enligt utrikesutskottets mening behövlig.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att förordningen inte upphävs.

Helsingfors den 5 december 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Henrik Lax /sv
medl. Ulla Anttila /gröna
Bjarne Kallis /kd
Antero Kekkonen /sd
Juha Korkeaoja /cent

Outi Ojala /vänst
Kalevi Olin /sd
Sirpa Pietikäinen /saml
Mirja Ryyänen /cent
Hannu Takkula /cent
Martti Tiuri /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.